

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
<http://www.minjust.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00015622

Народному депутату України

М.В. Довбенку

05.05.2016 № 15731/453-0-2-16/12

На № 11/10-1077 від 15.04.2016

Шановний Михайле Володимировичу!

У зв'язку з Вашим запитом від 15.04.2016 № 11/10-1077 стосовно надання інформації про стан виконання Російською Федерацією базових угод з питань перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України та щодо стягнення заборгованості Російської Федерації перед Україною за перебування на її території Чорноморського флоту Російської Федерації повідомляємо таке.

I. Інформація та копії підтверджувальних документів про стан виконання Російською Федерацією умов міжнародних договорів (у тому числі стосовно виконання фінансових зобов'язань), укладених між Україною та Російською Федерацією з питань перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України, у Міністерстві юстиції відсутні, оскільки Мін'юст не є органом, відповідальним за виконання таких міжнародних договорів.

При цьому слід зазначити, що частиною першою статті 16 Закону України «Про міжнародні договори України» (далі – Закон) встановлено, що міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, інші органи державної влади, до відання яких віднесені питання, що регулюються міжнародними договорами України, забезпечують дотримання і виконання зобов'язань, взятих за міжнародними договорами України, стежать за здійсненням прав, які випливають з таких договорів для України, і за виконанням іншими сторонами міжнародних договорів України їхніх зобов'язань.

Загальний нагляд за виконанням міжнародних договорів України, у тому числі й іншими їх сторонами, здійснює Міністерство закордонних справ України.

У разі невиконання або неналежного виконання зобов'язань України за міжнародними договорами Міністерство закордонних справ України інформує про це відповідно Президента України або Кабінет Міністрів України і вносить пропозиції щодо вжиття необхідних заходів (частини перша та третя статті 17 Закону).

Таким чином, інформація щодо порушених вище питань може бути надана Міністерством закордонних справ та Міністерством фінансів¹.

¹ У частині щодо виконання фінансових зобов'язань.

II. Стосовно заходів, вжитих Урядом у межах робочої групи з питань юрисдикції та правових аспектів функціонування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України з метою врегулювання ситуації з невиконанням умов угод та стягнення заборгованості, а також їх результатів, повідомляємо таке.

Робочу групу з питань юрисдикції та правових аспектів функціонування військових формувань Чорноморського флоту Російської Федерації на території України було утворено Підкомісією з питань функціонування Чорноморського флоту Російської Федерації та його перебування на території України Українсько-Російської міждержавної комісії. До її складу було включено представників міністерств юстиції, генеральних прокуратур та деяких інших компетентних органів України та Росії.

На виконання рішень Підкомісії зазначеній робочій групі було доручено опрацювання забезпечення реалізації статті 19 Угоди між Україною і Російською Федерацією про статус та умови перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України 1997 року шляхом розробки проекту Угоди про врегулювання питань юрисдикції і надання правової допомоги у кримінальних справах на період перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України.

Також за дорученням Підкомісії опрацьовувалися питання позначення місць перебування військових формувань Чорноморського флоту Російської Федерації, використання прапорів військовими формуваннями Чорноморського флоту Російської Федерації, а також щодо реєстрації військовослужбовців та членів їх сімей.

Питання щодо виконання міжнародних договорів України, пов'язаних з фінансовими аспектами перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України, не входять до компетенції зазначеної робочої групи.

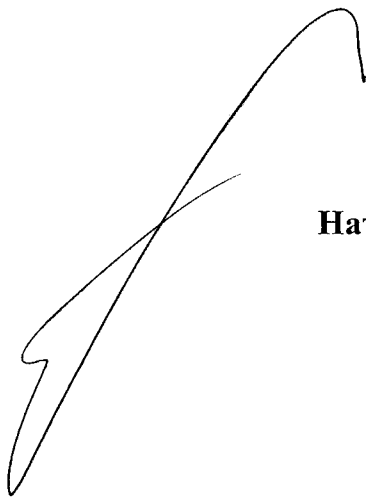
III. Стосовно денонсації Угоди між Україною і Російською Федерацією з питань перебування Чорноморського флоту Російської Федерації (далі – Харківська угода) інформуємо, що у зв'язку з листом Голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах Г. Гопко від 28.01.2015 № 04-20/12-92(16839) Міністерством юстиції опрацьовано питання щодо доцільності денонсації базових угод, укладених між Україною та Російською Федерацією з питань перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України (у тому числі і Харківської угоди), та за результатами опрацювання на адресу Комітету надіслано відповідь від 07.02.2015 № 144-0-1-15/12.2 (копія додається).

Додаток: на 2 арк.

З повагою

Перший заступник Міністра

Наталія СЕВОСТЬЯНОВА

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
<http://www.minjust.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00015622

Голові Комітету у закордонних
справах Верховної Ради України
Г.М. Гопко

№ 144-Г/1-15/122

На № _____

Шановна Гапю Миколаївно!

У зв'язку з Вашим запитом від 28.01.2015 № 04-20/12-92(16839) щодо доцільності ініціювання денонсації базових угод 1997 року стосовно перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України, а також можливих наслідків такого рішення повідомляємо таке.

Визначення доцільності припинення дії міжнародних договорів з питань перебування на території України іноземних військ не належить до компетенції Міністерства юстиції України, одним з основних завдань якого є забезпечення дотримання і виконання зобов'язань, узятих за міжнародними договорами України з правових питань.

Щодо порядку та правових наслідків припинення дії базових та Харківської угод з питань перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України повідомляємо таке.

Відповідно до статті 54 Віденської конвенції про право міжнародних договорів (далі – Конвенція) припинення договору або вихід з нього учасника можуть мати місце:

- а) відповідно до положень договору; або
- б) в усякий час за згодою всіх учасників після консультації з іншими договірними державами.

Згідно зі статтею 25 Угоди між Україною та Російською Федерацією про статус та умови перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України від 28.05.1997 (далі – Угода про статус) вона укладається на 20 років, відлік яких ведеться з дати початку її тимчасового застосування (28 травня 1997 року). Термін дії Угоди автоматично продовжуватиметься на наступні п'ятирічні періоди, якщо жодна із Сторін не повідомить іншу Сторону про припинення дії Угоди не пізніше ніж за один рік до закінчення терміну її дії.

Угодою між Україною та Російською Федерацією про параметри поділу Чорноморського флоту від 28.05.1997 передбачено, що Угода діє протягом строку дії Угоди про статус (стаття 10).

Угодою між Урядом України та Урядом Російської Федерації про взаємні розрахунки, пов'язані з розподілом Чорноморського флоту та перебуванням Чорноморського флоту Російської Федерації на території України від 28.05.1997, передбачено, що вона діє до повного виконання Сторонами зобов'язань, що випливають з цієї Угоди (стаття 7).

Відповідно до абзацу четвертого статті 2 зазначеної Угоди сума щорічного погашення частини державного боргу України становить 97,75 млн доларів США. Розрахунки провадяться Російською Стороною, починаючи з 1998 року, шляхом щорічного зменшення рівними частками державного боргу України перед Російською Федерацією, зазначеного в статті 1 цієї Угоди, що залишається після вирахування компенсаційної вартості кораблів, суден і плавзасобів і компенсації за розщеплювальні матеріали.

Інформація щодо розрахунків за формулою, визначеною статтею 2 Угоди про взаємні розрахунки, може бути надана Міністерством фінансів України.

Угодою між Україною та Російською Федерацією з питань перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України від 21.04.2010 року (далі - Харківська угода) термін її дії та порядок припинення не передбачений.

Статтею 1 Харківської угоди дію базових угод від 28 травня 1997 року подовжено на двадцять п'ять років з 28 травня 2017 року з наступним автоматичним подовженням на наступні п'ятирічні періоди, якщо жодна зі Сторін не повідомить письмово іншу Сторону про припинення їх дії не пізніше ніж за один рік до завершення терміну дії.

Статтею 2 Харківської угоди передбачено, що орендна плата за перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України, починаючи з 28 травня 2017 року, складається з платежів Російської Федерації Україні в розмірі сто мільйонів доларів США на рік, а також з додаткових коштів, які отримуються за рахунок зниження з дати набрання чинності цією Угодою ціни в розмірі до ста доларів США від встановленої чинним контрактом між НАК «Нафтогаз» України і ВАТ «Газпром», на кожну тисячу кубометрів газу, що поставляється в Україну. Ці додаткові кошти підлягають обліку за підсумками кожного календарного року, протягом якого застосовуються вказане зниження, зростаючим підсумком і визнається як зобов'язання України, що погашаються шляхом виконання положень статті 1 цієї Угоди.

Інформація щодо стану «фінансового зобов'язання» Української Сторони, виходячи з умов, визначених статтею 2 Харківської угоди, може бути надана Міністерством фінансів та НАК «Нафтогаз».

Важливо зазначити, що 2 квітня 2014 року Російською Федерацією в порушення норм міжнародного права, зокрема статей 54, 65, 66 Конвенції та умов базових угод, було припинено дію базових та Харківської угод (Федеральний Закон Російської Федерації № 38-ФЗ).

При цьому у своїй ноті від 2 квітня 2014 року № 4528/2дснг Міністерство закордонних справ Російської Федерації зазначило, що «припинення дії базових угод не зачіпає фінансових зобов'язань, що виникли у період їх дії, які підлягають погашенню».

Враховуючи вищенаведене та, приймаючи до уваги пункт 1 статті 60 Конвенції, відповідно до якого істотне порушення двостороннього договору одним з його учасників дає право іншому учасникові посылатись на це порушення як на підставу для припинення договору або зупинення його дії в цілому або в частині, вважаємо, що питання прийняття рішення про припинення дії базових та Харківської угод заслуговує на підтримку.

У відповідному рішенні про припинення дії базових та Харківської угод має бути відображено, що Україна не вважає себе зв'язаною фінансовими зобов'язаннями за цими угодами, оскільки з боку Російської Федерації їх припинення відбулося у порушення норм міжнародного права та з огляду на окупацію Криму та агресію на сході України.

З повагою

Перший заступник Міністра

Наталія СЕВОСТЬЯНОВА